

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 01.03.2018

Mehmet Bekaroğlu

İstanbul Milletvekili

Türkiye-Rusya arasında 2010 yılında Akkuyu Nükleer Enerji Santrali ve Türkiye-Japonya arasında 2013 yılında Sinop Nükleer Enerji Santrali için imzalanan uluslararası anlaşma ile Türkiye’de iki nükleer santral projelendirilmiştir. TBMM’de kabul edilen anlaşmalar çerçevesinde bu yatırımlar “stratejik yatırımlar” olarak belirlenmiş ve KDV ve Gümrük vergisi muafiyetleri başta olmak üzere söz konusu yatırımlar için çeşitli teşvikler düzenlenmiştir.

2017 yılında 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar’ın “öncelikli yatırım konuları” başlıklı 17 inci maddesine nükleer santraller de eklenerek, söz konusu yatırımlar “öncelikli yatırım” kapsamına alınmış, bu çerçevede yeni teşvik düzenlemeleri yapılmıştır. Bu düzenleme ile hem stratejik hem de öncelikli yatırım haline getirilen nükleer enerji santralleri için öncelikli yatırımlara uygulanan yüzde 80-90 oranlarında ve 7-12 yıl boyunca vergi indirimleri teşviklerinin yanı sıra, sigorta destek primi ve kredilerle destek faizleri konusunda önemli avantajlar elde edilebilmesinin önü açılmıştır. Tüm bu teşviklerin yanı sıra Vergi Kanunları İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile *nükleer enerji santrali yatırımlarının “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar”da öngörülen teşvik ve desteklerden yararlandırılması* yönünde bir düzenleme daha yapılmıştır. Mevcut durumda teşviklerden yararlanan nükleer enerji santrali için böyle bir düzenlemeye ihtiyaç duyulması, sürecin şeffaflığı konusunda şüphe uyandırmakta, son günlerde basına yansıyan haberler üzerinden de değerlendirildiğinde şaibeli durumlar ortaya çıkmaktadır.

Akkuyu Nükleer Enerji Santrali için Türkiye ve Rusya (Rosatom-Rusya Devlet Nükleer Enerji Kurumu) arasında imzalanan uluslararası anlaşma çerçevesinde, Rus şirketinin yüzde 49 payının Türk şirketlerince satın alınması öngörülmektedir. Haziran 2017 tarihinde Rosatom’ın yapacağı Akkuyu Nükleer Enerji Santralinin Türk ortağının 3 üncü havalimanını da yapan Cengiz-Kolin-Kalyon (CKK)

konsorsiyumunun olacağı açıklanmış, konsorsiyum tarafından satın alınan 2017 yılı sonunda tamamlanacağı duyurulmuştur. Ancak 8 ay sonra Rus Gazetesi RBC’de çıkan bir haberle Kolin ve Kalyon İnşaat’ın projeden çekileceği iddia edilmiştir. Kolin İnşaat Yönetim Kurulu üyesi Celal Koloğlu da benzer bir açıklamada bulunarak, *“Çünkü çok fazla belirsizlik var. Biz belirsiz bir şeyin içinde yer almak istemeyiz. Bu hızla projenin 2023’e yetişmesi zor görünüyor.”* demiştir. En az 20 milyar dolara mal olacağı tahmin edilen, kilovatsaati 12.35 cent olarak belirlenen alım garantisi ile de en pahalı enerji yatırımları arasında görülen Akkuyu Nükleer Enerji Santrali Projesi hakkında bu geri çekilme finansman açısından sıkıntıların olduğu tartışmalarına neden olmuştur.

Geri çekilme kararının ardından Akkuyu’da, CKK konsorsiyumu yerine, Rosatom’ın Türk ortağının, sermayesinin tamamı kamuya ait olan Elektrik Üretim A.Ş.’nin vergi cenneti olarak bilinen Jersey adalarında kurduğu EUAS International ICC şirketinin olacağı yönünde yeni iddialar ortaya atılmıştır. 2015 yılında yüzde yüz kamu sermayesi ile kurulmuş olan EUAS International ICC’nin faaliyet konusu *“Uluslararası anlaşmalar çerçevesinde belirlenen faaliyetler ile yurtdışında elektrik enerjisi üretimi ve ticareti ile yakıt ve atık yönetimine yönelik faaliyetleri yerine getirmek”* şeklinde ifade edilirken, böyle bir ortaklığın vergi kaçırma ve Sayıştay denetiminde kaçınma gibi çok kritik tartışmalara yol açacağı belirtilmektedir. Benzer bir şekilde Sinop’a yapılacak nükleer enerji santrali için de yine Jersey adalarında 2015 yılında Sinop Energy IC şirketinin kurulduğu ortaya atılan önemli iddialar arasında yer almaktadır.

Bu bağlamda;

1. Nükleer Enerji Santralleri yatırımları için yurtdışında bulunan EÜAŞ yerine, EÜAŞ tarafından yüzde yüz kamu sermayeli olarak vergi cenneti olarak bilinen Jersey adalarında kurulmuş olan uluslararası şirketi EUAS International ICC ile ortaklık kurulacağı iddiaları doğru mudur? Kamu yararını gözetken ve kamu sermayeli bir vergi cenneti şirketinin, toplamda 40-45 milyar dolarlık yatırım bedelli iki nükleer santral yatırımına ortak olacağı iddiaları doğru mudur? Doğruysa bu girişimin arkasındaki niyet nedir? Sayıştay ve vergi denetiminden kaçmak için mi böylesi bir ortaklık dillendirilmektedir? Bu durum devletin devletten vergi kaçırmaması değil midir?
2. İki büyük nükleer santral projesinin finansmanı EUAS International ICC firması üzerinden mi gelecektir? Finansman nasıl sağlanacaktır?
3. Türkiye’nin en büyük iki yatırımı olarak ifade edilen nükleer santral projelerinin finansmanı, ortaklıkları ve kamu sermayeli bir şirketin ortak olma ihtimalinin şeffaflık içerisinde kamuoyu ile paylaşılması gerekmez mi? Bu konuda hükümet yetkilileri ve ilgili merciler tarafından neden açıklama yapılmamaktadır?
4. Stratejik ve öncelikli yatırım statüsünde “süper teşviklerden” yararlanan nükleer santrali projeleri için yeniden düzenleme yapılması ihtiyacı duyulmasının nedeni nedir? Yasa

tekniki ve normlar hiyerarşisi açısından bağlayıcı bulunan uluslararası anlaşmalar çerçevesinde çıkarılan Bakanlar Kurulu kararına rağmen Vergi Kanunları İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile yapılan düzenlemenin amacı nedir? Bu nükleer enerji santral yatırımlara “stratejik” ve “öncelikli” yatırımlara verilen süper teşviklerin ötesinde bir teşvik mi verilecek?

5. Türkiye Cumhuriyet Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti’nde Akkuyu Sahasında Bir Nükleer Güç Santralinin Tesisine ve İşletimine Dair İşbirliğine İlişkin Anlaşmada Akkuyu Nükleer Enerji Santralinde üretilecek elektrik enerjisinin kilovatsaatine 12.35 cent alım garantisi verilmiştir. Bu yeni teşviklerden sonra bu fiyat da bir düşme olacak mıdır?